

Asia C-324/20

Ennakkoratkaisupyyntö:

Jättämispäivä:

22.7.2020

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Bundesfinanzhof (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

7.5.2020

Vastaaja ja Revision-menettelyn valittaja:

Finanzamt B

Kantaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

X-Beteiligungsgesellschaft mbH

BUNDESFINANZHOF

VÄLIPÄÄTÖS

Asiassa

Finanzamt B

vastaajana ja Revision-menettelyn valittajana

vastaan

X-Beteiligungsgesellschaft mbH

kantajana ja Revision-menettelyn vastapuolena

[– –]

jossa on kyse vuoden 2012 liikevaihtoverosta

Bundesfinanzhofin V jaosto on [alkup. s. 2]

päättänyt 7.5.2020 seuraavaa:

P ä ä t ö s o s a

I. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Liittyykö palveluun, joka on kertaluonteinen ja jota ei siksi suoriteta tietyn ajanjakson aikana, arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja jo siksi, että palvelu on sovittu maksettavaksi erissä?

2. Toissijaisesti, jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: onko kyseessä katsottava olevan arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kauppahinnan maksamisen laiminlyönti, jos verovelvollinen sopii palvelun suorittamisen yhteydessä, että palvelu on maksettava viidessä vuotuisessa erässä, ja kansallisessa lainsäädännössä säädetään maksun myöhästymisen varalta oikaisemisesta, jolla arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohdan nojalla aiemmin tehty veron perusteen alentaminen peruutetaan?

II. [– –]

P e r u s t e l u t

I.

- 1 Kantaja ja Revision-menettelyn vastapuoli (jäljempänä kantaja) maksaa liiketoimistaan veroa liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz, jäljempänä UStG) 13 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan nojalla sovittujen vastikkeiden mukaisesti (ts. suoriteperusteisesti). Se suoritti vuonna 2012, jota riita-asia koskee, verollisen välityspalvelun T-GmbH:lle (jäljempänä GmbH) 7.11.2012 tehdyn palkkiota koskevan sopimuksen perusteella. Kyseisessä sopimuksessa GmbH (toimeksiantaja) oli antanut kantajalle (toimeksisaaja) tehtäväksi toimia välittäjänä M:ssä sijaitsevaa kiinteistöä koskevan kauppasopimuksen tekemisessä. Sopimuksen johdannon mukaan kiinteistön kauppasopimus oli jo vahvistettu virallisesti, ja siinä todettiin, että toimeksisaaja on täyttänyt toimeksiannosta seuraavat velvoitteensa kattavasti. Vastikkeesta sovittiin, että toimeksisaaja saa toimeksiantajalta 1 000 000 euron suuruisen palkkion, johon lisätään arvonlisävero. Sovittu palkkio oli tarkoitus maksaa viidessä 200 000 euron suuruisessa erässä, johon lisättiin liikevaihtovero. Osamäärät erääntyivät maksettavaksi vuoden välein, ja ensimmäinen erä oli maksettava 30.6.2013. Toimeksiantajan oli asetettava toimeksisaajalle vakuus palkkioiden maksamisesta.

Seuraavina vuosina kantaja laati kustakin osamäärästä sen erääntymisajankohtana laskun, johon oli merkitty veron määrä, otti maksut vastaan ja maksoi vastaanottamastaan määrästä vastaavasti veroa. [alkup. s. 3]

- 2 Liikevaihtoveroa koskevan erityistarkastuksen jälkeen vastaaja ja Revisionmenettelyn valittaja (Finanzamt, jäljempänä FA) katsoi, että riidanalaisena vuonna jo suoritettun välityspalvelun perusteella kantajan oli maksettava veroa koko välityspalkkiosta. FA hylkäsi kantajan väitteen, jonka mukaan sen oli suoritettava vuosina 2013–2018 vielä muita markkinointipalveluja ja että toimeksiantajan oli maksettava sille vuosittain 200 000 euroa sillä edellytyksellä, että hanke edistyy vastaavasti; FA ei myöskään pitänyt vakuuttavana 15.3.2016 tehtyä täydentävää sopimusta, jonka mukaan oli syntynyt niin sanottu Leadmaklermarkkinointisopimus, johon liittyy tulospalkkio, joka maksetaan hankkeen onnistuessa, mikä tarkoittaa, että toimeksisaaja välittää sopimuksen kohteena olevan kiinteistön toimeksiantajalle ja tukee toimeksiantajan tätä varten kehittämää kokonaishanketta osallistumalla aktiivisesti jatkomarkkinointiin. FA muutti näin ollen 22.12.2016 tekemällään päätöksellä vuodelle 2012 vahvistettua liikevaihtoveroa. Kantajan päätöksestä tekemä oikaisuvaatimus jäi tuloksettomaksi.
- 3 Finanzgericht (jäljempänä FG) sen sijaan hyväksyi kanteen [– –] pääosin. Sen mukaan kantaja oli suorittanut välityspalvelunsa jo riidanalaisena vuonna, kuten palkkiota koskevasta sopimuksesta ilmenee. Toisin kuin kantaja katsoo, täydentävän sopimuksen mukainen poikkeava tulkinta ei tule kyseeseen. Täydentävästä sopimuksesta ei FG:n mukaan ilmene, että siinä tehdyt sopimukset olisivat olleet voimassa jo silloin, kun alkuperäinen palkkiota koskeva sopimus tehtiin. Kun otetaan huomioon yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annettua neuvoston direktiiviä 2006/112/EY (jäljempänä arvonlisäverodirektiivi) koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen (jäljempänä unionin tuomioistuin) oikeuskäytäntö ja Bundesfinanzhofin (jäljempänä BFH) oikeuskäytäntö, on kuitenkin katsottava, että lukuun ottamatta ensimmäistä, vuonna 2013 vastaanotettua määrää, kyseisiä määriä ei voida UStG:n 17 §:n 2 momentin 1 kohdan ja 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti enää periä. FA on tehnyt tästä FG:n ratkaisusta Revision-valituksen.

II.

4 1. Asiaa koskevat oikeussäännöt

5 a) Unionin oikeus

Arvonlisäverodirektiivin 63 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Verotettava tapahtuma toteutuu ja verosaatava syntyy, kun tavara luovutetaan tai palvelu suoritetaan.” [alkup. s. 4]

6 Arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jos tavaroiden luovutuksiin ja palvelujen suorituksiin liittyy peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja, tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset, lukuun ottamatta 14 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja tavaroiden luovutuksia, joissa on kyse tavaroiden vuokrauksesta määrääjäksi tai myynnistä osamaksulla, katsotaan loppuunsaatetuksi sen ajanjakson päätyttyä, jota tilitykset tai maksut koskevat.”

7 Arvonlisäverodirektiivin 66 artiklan ensimmäisen kohdan sanamuoto on seuraava:

”Poiketen siitä, mitä 63, 64 ja 65 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat säätää, että verosaatava syntyy tiettyjen liiketoimien tai tiettyjen verovelvollisten luokkien osalta seuraavasti:

- a) viimeistään laskun laatimishetkellä;
- b) viimeistään maksun vastaanottamishetkellä;
- c) jos laskua ei laadita tai jos se laaditaan myöhässä, – – määrätyn ajan kuluessa verotettavan tapahtuman toteutumishetkestä.”

8 Arvonlisäverodirektiivin 90 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sopimuksen mitätöimisen, peruuttamisen tai purkamisen taikka kauppahinnan maksamisen täyden tai osittaisen laiminlyönnin tai liiketoimen suorittamisen jälkeen myönnettävän hinnanalennuksen johdosta veron perustetta on vastaavasti alennettava jäsenvaltioiden vahvistamin edellytyksin.

2. Jäsenvaltiot voivat olla soveltamatta 1 kohtaa, jos maksu laiminlyödään kokonaan tai osittain.”

9 **b) Kansallinen oikeus**

UStG:n 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Verosaatava syntyy

1. tavaroiden luovutuksista ja palvelujen suorituksista

10 a) laskettaessa vero sovittujen vastikkeiden perusteella (16 §:n 1 momentin ensimmäinen virke) sen ilmoituskauden päätyttyä, jonka aikana tavarat on luovutettu tai palvelut on suoritettu. Tämä koskee myös näiden suoritusten osia. Niistä on kyse, jos taloudellisesti jaettavissa olevan suorituksen tiettyjä osia koskeva vastike sovitaan erikseen. Jos vastike tai osa siitä otetaan vastaan ennen kuin suoritus tai osasuoritus on toteutettu, verosaatava syntyy tältä osin sen ilmoituskauden, jonka aikana vastike tai osavastike on otettu vastaan, päättyessä **[alkup. s. 5]**

b) laskettaessa vero vastaanotettujen vastikkeiden perusteella (20 §) sen ilmoituskauden, jonka aikana vastikkeet on otettu vastaan, päättyessä.”

11 UStG:n 17 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Jos 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun verollisen liiketoimen veron peruste muuttuu, elinkeinonharjoittajan, joka on toteuttanut liiketoimen, on vastaavasti oikaistava tältä osin maksettavan veron määrä.– –

(2) Edellä mainittua 1 momenttia noudatetaan soveltuvin osin, jos

12 1. verollisen tavaran luovutuksen, palvelun suorituksen tai yhteisöhankinnan sovittua vastiketta ei ole enää mahdollista periä. Jos vastike vastaanotetaan jälkikäteen, verosumma ja vähennys on oikaistava uudelleen.”

13 UStG:n 20 §:n ensimmäisen virkkeen, sellaisena kuin sitä sovelletaan riidanalaiseen vuoteen, sanamuoto oli seuraava:

”Verovirasto voi hakemuksesta sallia, että elinkeinoharjoittaja,

14 1. jonka kokonaisliikevaihto (19 §:n 3 momentti) edeltävänä kalenterivuotena ei ole ylittänyt 500 000:ta euroa [1.1.2020 alkaen: 600 000:ta euroa] tai

2. joka on yleisistä verosäännöksistä annetun lain [Abgabenordnung] 148 §:n nojalla vapautettu velvollisuudesta pitää kirjaa ja laatia säännöllisesti vuotuisten inventointien perusteella tilinpäätöksiä tai

3. siltä osin kuin sillä on liikevaihtoa tuloverolain [Einkommensteuergesetz] 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta vapaan ammatin harjoittajana harjoitettavasta toiminnasta,

15 ei laske veroa sovittujen vastikkeiden perusteella (16 §:n 1 momentin ensimmäinen virke) vaan vastaanotettujen vastikkeiden perusteella.”

16 **2. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys**

17 **a) Alustavat huomautukset**

Unionin tuomioistuin on 29.11.2018 antamassaan tuomiossa baumgarten sports & more (C-548/17, EU:C:2018:970 [– –]) katsonut, että arvonlisäverodirektiivin 63 artikla – tarkasteltuna yhdessä kyseisen direktiivin 64 artiklan 1 kohdan kanssa – on esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen ammattilaisjalkapalloilijoiden välitystä koskevaan agentin palvelusuoritukseen liittyvän verotettavan tapahtuman katsotaan toteutuvan ja verosaatavan syntyvän välityksen toteutuessa, kun [alkup. s. 6] välityspalvelu maksetaan erissä useiden vuosien aikana kyseisen välityksen jälkeen ja siihen liittyy tällöin ehtoja.

18 Unionin tuomioistuin perusteli ratkaisuaan toteamalla, että tämän kaltaisessa suorituksessa, joka muodostuu siitä, että neuvotellaan pelaajan välittämisestä tietyksi kausiksi seuran, ja suoritus maksetaan erissä useiden vuosien aikana välityksen jälkeen ja maksuun liittyy tällöin ehtoja, vaikuttaa olevan niin, että suoritukseen liittyy peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja arvonlisäverodirektiivin 64

artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla (em. tuomio baumgarten sports & more, 29 kohta ja sitä seuraava kohta[– –]).

- 19 Asiaa käsittelevä jaosto yhtyi tähän näkemykseen myöhemmässä tuomiossaan, jossa se katsoi, että kun kyse on erissä maksettavista välityspalveluista, elinkeinonharjoittajat voivat vedota arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan suoraan soveltamiseen, ([– –]) ja perusteli tätä kyseisessä riita-asiassa sillä, ettei sillä ole merkitystä, onko kyseessä ajanjaksokohtainen suoritus, kuten esimerkiksi käyttöön antamisen tapauksessa. Pikemminkin riittää, että välityspalvelu maksetaan välityksen onnistuneen lopputuloksen pysyvyyden mukaan (tässä tapauksessa: pelaajan jääminen vastaanottavaan seuraan sovituksi sopimusajaksi) [– –].
- 20 **b) Käsiteltävässä asiassa riidanalainen kysymys**
- 21 aa) Jos perustaksi otetaan pelkästään arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan sanamuoto, on mahdollista, että ensimmäiseen oikeuskysymykseen olisi vastattava myöntävästi, vaikka siinä onkin kyse ainoastaan saman direktiivin 63 artiklaa koskevasta poikkeussäännöksestä. Nyt tarkasteltavassa tapauksessa, jossa maksusaatavat on jaksotettu ajallisesti, kuten osamaksusopimuksessa, palvelujen suoritukseen nimittäin liittyy kyseisen säännöksen sanamuodon mukaisesti peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja.
- 22 bb) Jaosto on kuitenkin epävarma arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan tulkinnasta. Tämä epävarmuus johtuu siitä, että kyseisessä säännöksessä jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle osamaksusopimus, jollaisesta on kyse myös käsiteltävässä asiassa, siinä tapauksessa, että kyse on tavaroiden myynnistä osamaksulla. Arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohtaan ei sisälly vastaavaa poissulkemisperustetta palvelujen osalta, joista käsiteltävässä asiassa on kyse.
- 23 Tämä voisi mahdollisesti johtua siitä, että unionin lainsäätäjä on ainoastaan ottanut arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohtaan sellaisenaan sääntelyn, joka [alkup. s. 7] oli jo tämän direktiivin tullessa voimaan olemassa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 10 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä. Tämän perusteella voitaisiin katsoa, että direktiivin 77/388/ETY tullessa voimaan unionin lainsäätäjä ei ole ajatellut – koska ei silloisessa tilanteessa ollut sellaisesta tietoinen – tapausta, jossa palvelujen suoritukset maksetaan useassa erässä, mutta tultuaan tietoiseksi tällaisesta mahdollisuudesta on jättänyt sen arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle samoin kuin tavaroiden myynnin osamaksulla.
- 24 Tämän seurauksena tavaroiden luovutuksia ja palvelujen suorituksia kohdeltaisiin samalla tavalla.

- 25 Arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukainen soveltaminen voisi lisäksi johtaa saman direktiivin 63 artiklan liian pitkälle menevään rajoittamiseen. Arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukainen soveltaminen näet johtaisi palvelujen alalla viime kädessä siihen, että verosaatava ei synny, kun palvelu suoritetaan, kuten kyseisen direktiivin 63 artiklassa säädetään, vaan vasta arvonlisäverodirektiivin 66 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa annetun valtuutuksen mukaisesti asianomaisen maksun vastaanottamishetkellä.
- 26 cc) Lisäksi on viitattava siihen, että käsiteltävä asia eroaa asiassa baumgarten sports & more (EU:2018:970[– –]) kyseessä olleesta tapauksesta mahdollisesti merkityksellisellä tavalla. Asiassa baumgarten sports & more (EU:2018:970[– –]) oli kyse maksusaatavista, jotka olivat riippuvaisia ehdon täyttymisestä, kyseisessä tapauksessa siitä, että välitetyllä pelaajalla oli työsopimus tiettyinä ajankohtina. Tämän ehdon täyttyminen määritettynä ajankohtana oli epävarmaa välityspalvelun suorittamisajankohtana.
- 27 Käsiteltävässä asiassa on sitä vastoin kyse ainoastaan määräaikaaisuudesta muttei ehdosta, jonka täyttyminen on epävarmaa. Kuten myynnissä osamaksulla, maksusaatavan syntyminen oli siten varmaa määritettynä ajankohtana. Jaostoa [– –] sitovien FG:n toteamusten perusteella kyse ei ollut tapauksesta, jossa välityspalvelu maksettiin välitetyn onnistuneen lopputuloksen pysyvyyden – tai sitä vastaavasti pitkäaikaisuuden – mukaan. Kantajan väitteestä poiketen käsiteltävässä asiassa ei siten myöskään ole sellaista ehtoa kuin asiassa baumgarten sports & more.
- 28 dd) Epäselvää on lisäksi, millainen merkitys on unionin tuomioistuimen tuomioon baumgarten sports & more (EU:C:2018:970[– –]) sisältyvällä viittauksella 3.9.2015 annettuun tuomioon **[alkup. s. 8]** Asparuhovo Lake Investment Company (C-463/14, EU:C:2015:542, 49 kohta ja sitä seuraava kohta [– –]). Viimeksi mainitussa asiassa oli nimittäin kyse jatkuvasti, pitemmän ajanjakson kuluessa suoritetuista konsulttipalveluista, kun taas välityspalvelua ei suoriteta ajanjaksokohtaisesti vaan kertaluonteisesti tietyinä ajankohtana. Unionin tuomioistuin katsoi tuomiossa Asparuhovo Lake Investment Company, että palvelujen suorituksiin liittyy peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, kun palvelujen suoritus koostuu olennaisilta osin asiakkaan käytettävissä jatkuvasti olemisesta konsulttipalveluja varten ja sen vastikkeena maksetaan säännöllinen kiinteämääräinen korvaus – riippumatta siitä, suorittiko palvelujen suorittaja todellisuudessa konsulttipalveluja asiakkaalleen kyseisellä ajanjaksolla. Tämä voisi puoltaa sitä, että sen edellytykseksi, että palvelujen suorituksiin liittyy peräkkäisiä tilityksiä tai maksuja, asetetaan se, että tilitetyillä suorituksilla on laajimmassa merkityksessä ”liittymä tulevaisuuteen” tai ”heijastusvaikutus”.
- 29 Tämä vastaa UStG:n 13 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohdan toiseen ja kolmanteen virkkeeseen sisältyvää kansallista osasuorituksen käsitettä, jonka kannalta merkityksellistä on, että suoritus on taloudellisesti jaettavissa, kuten

silloin, kun kyse on vuokraamisesta kuukausivuokraa koskevan sopimuksen perusteella. Tämän perusteella on alun alkaenkin katsottava, ettei arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohtaa voida edellä mainitusta oikeuskäytännöstä (ks. edellä II.2.a) poiketen soveltaa välityspalveluihin.

30 **c) Merkityksellisyys asian ratkaisemisen kannalta**

Kansalliseen lainsäädäntöön ei sisälly arvonlisäverodirektiivin 64 artiklan 1 kohtaa vastaavaa sääntelyä. Sen vuoksi on katsottava, että verosaatava syntyi jo silloin, kun palvelu suoritettiin riidanalaisena vuonna. Kyseinen säännös olisi esteenä tälle, jos sitä on tulkittava siten, että sitä on sovellettava palvelujen osalta myös osamaksusopimuksiin.

31 **3. Toinen ennakkoratkaisukysymys**

32 **a) Alustavat huomautukset**

Arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohdan mukaan etenkin kauppahinnan maksamisen täyden tai osittaisen laiminlyönnin johdosta veron perustetta on vastaavasti alennettava jäsenvaltioiden vahvistamin edellytyksin.

33 On epäselvää, millainen merkitys tämän säännöksen tulkinnan kannalta on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöllä, jonka mukaan ”arvonlisäverotuksen alalla [alkup. s. 9] verovelvolliset toimivat veronkantajina valtion puolesta” (tuomio 20.10.1993, Balocchi, EU:C:1993:846, 25 kohta [– –]). Unionin tuomioistuin on selittänyt tätä tehtävää, jossa verovelvolliset ”toimivat veron kerääjinä valtion lukuun ja veronsaajan etujen mukaisesti” siten, että verovelvollisilla ”on velvollisuus maksaa arvonlisävero, vaikka vero tulee kulutusverona lopulta loppukuluttajan maksettavaksi” (tuomio 21.2.2008, Netto Supermarkt, C-271/06, EU:C:2008:105[– –]).

34 **b) Käsiteltävässä asiassa riidanalainen kysymys**

Kun otetaan huomioon edellä mainitussa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä verovelvolliselle määritetty tehtävä toimia verojen kerääjinä, jaoston näkemyksen mukaan vaikuttaa mahdolliselta estää arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohtaa soveltamalla se, että verovelvollisen on rahoitettava etukäteen useampien vuosien aikana vero, jonka se on velvollinen maksamaan jo palvelun suorittamisen käsittämän ajanjakson osalta (ks. tästä myös jaoston 21.6.2017 esittämän ennakkoratkaisupyyntöä kolmas kysymys[– –], johon unionin tuomioistuimen ei ollut tarpeen vastata tuomiossaan baumgarten sports & more, EU:C:2018, 970[– –]).

35 Käsiteltävän asian kannalta on siten merkityksellistä, onko veron kerääjän tehtävän kanssa yhteensopivaa se, että 7.11.2012 jo suoritettuna palvelun tapauksessa verosaatavan katsotaan syntyneen kyseisen vuoden osalta (jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi) veron perustetta alentamatta, vaikka kyseinen palvelujen suoritus oli tarkoitus maksaa kyseisenä ajankohtana

tehdyn sopimuksen mukaisesti viitenä vuosittain suoritettavana maksuna, joista ensimmäinen erääntyi maksettavaksi 30.6.2013. Tällöin kantaja rahoittaisi veron etukäteen riidanalaisena vuonna, vaikka vastike otettiin vastaan vasta myöhemmin viiden vuoden kuluessa.

- 36 Jaosto viittaa tässä yhteydessä varmuuden vuoksi siihen, että kansalliseen lainsäädäntöön sisältyy UStG:n 17 §:n 2 momentin 1 kohdan toisessa virkkeessä säännös, jonka mukaan sen jälkeen, kun veron perustetta on alennettu arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, sitä on tarkistettava uudelleen ylöspäin, jos maksu tapahtuu myöhemmin (ks. tästä unionin tuomioistuimen tuomio 23.11.2017, Di Maura, C-246/16, EU:C:2017:887[– –]).

37 **c) Merkityksellisyys asian ratkaisemisen kannalta**

Myös toinen ennakkoratkaisukysymys on merkityksellinen asian ratkaisemisen kannalta, koska kanne on hyväksyttävä myös siinä tapauksessa, että veron perustetta katsotaan alennetun arvonlisäverodirektiivin 90 artiklan mukaisesti. [alkup. s. 10]

38 **4. Ennakkoratkaisupyynnön oikeudellinen perusta**

Ennakkoratkaisupyynnön esittäminen unionin tuomioistuimelle perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklaan.

39 **5. Asian käsittelyn lykkääminen**

[– –]